

УКРАЇНА

(19) UA

(11) 61085

(13) C2

(51) 7 C12G3/06

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІОПИС
ДО ПАТЕНТУ НА ВИНАХІД

(54) КОМПОЗИЦІЯ ІНГРЕДІЄНТІВ ДО БАЛЬЗАМУ "БАЛЬЗАМ ПАНТЕЛЕЙМОНА"

1	2
(21) 99052667	аралія маньчжурська /коріння/, кг 1,2 - 1,8
(22) 13 05 1999	заманиха висока /коріння і корне- вища/, кг 1,2 - 1,8
(24) 17 11 2003	коріандр, кг 0,8 - 1,2
(46) 17 11 2003, Бюл. № 11, 2003 р	буркун лікарський /трава/, кг 0,8 - 1,2
(72) Кірюк Геннадій Борисович, Яковець Маріанна Іванівна, Стасів Тетяна Геннадівна	м'ята перцева /листя/, кг 0,8 - 1,2
(73) Кірюк Геннадій Борисович, Яковець Маріанна Іванівна, Стасів Тетяна Геннадівна	листя чорної смородини, кг 0,8 - 1,2
(56) UA 11698 A, 25 12 96	листя вишні, кг 0,8 - 1,2
UA 17091 A, 31 10 97	кориця, кг 0,8 - 1,2
RU C1 2124558, 10 01 99	цукор, кг 240,0 - 260,0
RU C1 2099410, 20 12 97	колер, кг 490,0 - 510,0
(57) Композиція інгредієнтів до бальзаму, що містить настій горіха волоського молочно- стигlosti, чорноплідного горобини спиртований сік, калиновий спиртований напівфабрикат, буркун лікарський, листя чорної смородини, листя вишні, корицю, ванілін, мед, цукор, колер і водно- спиртову рідину, яка відрізняється тим, що вона додатково містить аралію маньчжурську, заманиху високу, м'яту перцеву, коріандр і полуничний спир- тований сік, причому як калиновий спиртовий напівфабрикат містить калиновий спиртований сік, при наступному співвідношенні інгредієнтів на 1000 дал напою	мед, кг 45,0 - 55,0 настій горіха волоського молочно- воскової стигlosti I і II зливу, дм ³ 1350,0 - 1450,0 калиновий спиртований сік, дм ³ 475,0 - 525,0 чорноплідного горобини спирто- ваний сік, дм ³ 475,0 - 525,0 полуничний спиртований сік, дм ³ 300,0 - 320,0 ванілін 1 10, дм ³ 8,0 - 12,0 водно-спиртова рідина з розра- хунку на міцність купажу 40 %, дм ³ решта

Винахід відноситься до лікєро-горіланого про-
мисловості, зокрема до композиції інгредієнтів для
гіркої настійки бальзаму

Відомий бальзам "Бальзам Мамчура", який мі-
стить коріння аралії маньчжурської, елеутерокок
колючий, заманиху високу, родіолу рожеву, корі-
андр, буркун лікарський, м'яту перцеву, мед нату-
ральний, адлер, чорноплідного горобини спирто-
ваний сік, яблучний спиртований сік, горіхову на-
стойку, цукровий сироп і водно-спиртову рідину
/Композиція інгредієнтів для бальзаму "Бальзам
Мамчура", UA, патент №17091A, C12G 3/06, Бюл.
№5, 1997р /

Проте даний бальзам мав велику кількість
спиртованих соків /більше 2000 л/, що приводять,
при зберіганні продукту, до випадку осаду через
незначний термін їх стійкості та до пониження ор-
ганолептичних показників напою

Найбільш близькою до композиції інгредієнтів
до бальзаму, що заявляється, є композиція, яка
містить настій горіха волоського молочно-воскової
стигlosti, чорноплодного горобини спиртований
сік, калиновий спиртований напівфабрикат, буркун
лікарський, листя чорної смородини, листя вишні,
корицю, ванілін, мед, цукор, колер і водно-
спиртову рідину, і крім того, ароматний спирт горі-
ха волоського молочно-воскової стигlosti, звіро-
бій, материнку, бруньки тополі і горобину сушену,
та в виді калинового спиртованого напівфабрикату
використовують калиновий морс /Композиція ін-
гредієнтів для бальзаму "Прикарпатський" UA, па-
тент №11698, C12G 3/06, Бюл. №4-1, 1996р /

Проте використання у композиції великої кіль-
кості колєру /995-1005кг перепаленого цукру/ з
високим вмістом алєголю 45%, знижує біологічну
цінність напою

(13) C2

(11) 61085

(19) UA

В основу винаходу - Композиція інгредієнтів до бальзаму "Бальзам Пантелеймона" - поставлено задачу створити новий бальзам з підвищеними органолептичними показниками шляхом введення додаткових інгредієнтів в певних дозах, щоб забезпечити розширення асортименту напоїв групи - бальзамів, збагачених сумою біологічно активних речовин з цілющими властивостями

Поставлена задача вирішується тим, що композиція інгредієнтів до бальзаму, що містить настій горіха волоського молочно-воскової стиглості, чорноплодого Robbins'кого спиртований сік, калиновий спиртований напівфабрикат, буркун лікарський, листя чорної смородини, листя вишні, корицю, ванілін, мед, цукор, колер і водно-спиртову рідину, крім того, додатково містить арапію маньчжурську, заманиху високу, коріандр м'яту перцеву і полунишний спиртований сік, при чому в виді калинового спиртованого напівфабрикату використовують калиновий спиртований сік при наступному співвідношенні інгредієнтів на 1000дап напою

- арапія маньчжурська /коріння/, в кг - 1,2-1,8
- заманиха висока /коріння і корневища/, в кг - 1,2-1,8
- коріандр, в кг - 0,8-1,2
- буркун лікарський /трава/, в кг - 0,8-1,2
- м'ята перцева /листя/, в кг - 0,8-1,2
- листя чорної смородини, в кг - 0,8-1,2
- листя вишні, в кг - 0,8-1,2
- кориця, в кг - 0,8-1,2
- цукор, в кг - 240,0-260,0
- колер, в кг - 490,0-510,0
- мед, в кг - 45,0-55,0
- настій горіха волоського молочно-воскової стиглості I і II зливу, в дм^3 - 1350,0-1450,0
- калиновий спиртований сік, в дм^3 - 475,0-525,0
- чорноплодого Robbins'кого спиртований сік, в дм^3 - 475,0-525,0
- полунишний спиртований сік, в дм^3 - 300,0-320,0
- ванілін 1 10, в дм^3 - 8,0-12,0
- водно-спиртова рідина, з розрахунку на міцність купажу 40%, в дм^3 - решта

Запропоноване сполучення інгредієнтів, створене на базі відомої композиції, надає бальзаму імуностимулюючої дії, підвищує органолептичні показники

Введення в композицію інгредієнтів у виді кореня арапії маньчжурської, кореня заманихи високої, коріандру та листя м'яти перцевої, що наділені біологічно активними речовинами, надає бальзамові цілющих властивостей, які підсилюють апетит, знижують втомленість організму, покращують тонус

Водночас, введення в композицію полуничного спиртованого соку, який наділений сумою вітамінів, мікро- і макроелементами, органічними і мінеральними кислотами, сприяє не тільки підвищенню фізіологічної цінності, але бере участь у формуванні органолептичних показників бальзаму

Отже, запропоноване сполучення інгредієнтів до композиції забезпечує збагачення бальзаму сумою біологічно активних речовин з цілющими властивостями, оптимальне співвідношення яких було одержано лабораторним шляхом і поясню-

ється наступним

- при зміні кількісного вмісту одного із інгредієнтів, в більшу чи меншу сторону від наведених інтервалів, бальзам втрачає притаманні йому органолептичні показники, появляється розділення тону того чи іншого інгредієнту

Заявлений бальзам одержують таким чином

Для виготовлення бальзаму використовують

- спирт етиловий ректифікований вищої очистки згідно з ГОСТ 5962,
- воду питну пом'якшену з твердістю не більше 0,2мг екв/дм³ згідно з ГОСТ 2874,
- арапію маньчжурську /коріння/ згідно з ФС 42-376-72, ДФ-XI,
- заманиху високу /коріння і корневища/ згідно збірника "Рецептури лікєро-горілочаних напоїв і горілок", Київ, 1994р ,
- коріандр згідно з ГОСТ 29055,
- буркун лікарський /трава/ згідно з ГОСТ 14101,
- м'яту перцеву /листя/ згідно з ГОСТ 23768,
- листя чорної смородини згідно збірника "Рецептури лікєро-горілочаних виробів і горілок", Київ, 1994р ,
- листя вишні згідно збірника "Рецептури лікєро-горілочаних виробів і горілок", Київ, 1994р ,
- корицю згідно з ГОСТ 29049,
- калиновий спиртований сік згідно з ГОСТ 28539,
- чорноплодого Robbins'кого спиртований сік згідно з ГОСТ 28539,
- полунишний спиртований сік згідно з ГОСТ 28539,
- горіх волоський згідно з ГОСТ 16832-71,
- цукор-пісок згідно з ДСТУ 2316,
- ванілін згідно з ГОСТ 16599,
- мед натуральний згідно з ГОСТ 19792,
- колер згідно збірника "Рецептури лікєро-горілочаних виробів і горілок", Київ, 1994р

Приклад 1 Спочатку готують настій бальзаму методом двократного настоювання композиції лікарських коренів, листя і трави

Інгредієнти, що входять в композицію настою бальзаму заливають водно-спиртовою рідиною міцністю 50% у співвідношенні 1 2 і настоюють 20 діб, після чого зливають настій I зливу, а залишок повторно заливають водно-спиртовою рідиною міцністю 40% у співвідношенні 1 1,5, настоюють 5 діб і зливають настій II зливу

Інгредієнти для приготування настою бальзаму взяті у такому співвідношенні, в кг на 1000дап

- арапія маньчжурська /коріння/ - 1,2
- заманиха висока /коріння і корневища/ - 1,2
- коріандр - 0,8
- буркун лікарський /трава/ - 0,8
- м'ята перцева /листя/ - 0,8
- чорна смородина /листя/ - 0,8
- вишня /листя/ - 0,8
- кориця - 0,8

Одержані настої бальзаму I і II зливу об'єднують і вносять в купажний чан Крім настою бальзаму, для купажу бальзаму "Пантелеймона" готують настій горіха волоського молочно-воскової стиглості I та II зливу Для цього перед заливом водно-спиртовою рідиною 100кг горіха волоського подрібнюють і вистояють на протязі 2 діб Після

цього заливають водно-спиртовою рідиною, міцністю 70%, у співвідношенні 1 10, та настоюють на протязі 7 діб /готують І-ий залив/ Зливають настій І зливу, а залишок повторно заливають водно-спиртовою рідиною, міцністю 60 % у співвідношенні 1 7 і також настоюють на протязі 5 діб /готують ІІ залив/ Зливають настій ІІ зливу і об'єднують з настоем І зливу та задають в купажний чан

Згодом в купажний чан додають спиртовані соки калини /475дм³/, полуниці /300дм³/ і чорноплодної горобини /475дм³/ цукор /240кг/ і мед /45кг/ та додають ванілін у співвідношенні 1 10 /8дм³/, копер /490кг/ і водно-спиртову рідину /в дм³/ з розрахунку на міцність купажу 40% Після цього купаж ретельно перемішують на протязі 15-20 хвилин та витримують на, протязі 2 діб

Готова композиція має таке співвідношення інгредієнтів на 1000дал напою

- арапія маньчжурська /коріння/, в кг , - 1,2
- заманиха висока /коріння і корневища/, в кг - 1,2
- коріандр, в кг 0,8
- буркун лікарський /трава/, в кг 0,8
- м'ята перцева /листя/, в кг 0,8
- листя чорної смородини, в кг 0,8
- листя вишні, в кг 0,8
- кориця, в кг 0,8
- цукор, в кг - 240,0
- копер, в кг - 490,0
- мед, в кг - 45,0
- настій горіха волоського молочно-воскової стиглості І і ІІ зливу - 1350,0
- калиновий спиртований сік, в дм³ - 475,0
- човоплодогоробининовий спиртований сік, в дм³ - 475,0
- полуничний спиртований сік, в дм³ - 300,0
- ванілін 1 10, в дм³ - 8,0
- водно-спиртова рідина, з розрахунку на міцність купажу 40%, в дм³ - решта

Приклад 2 Бальзам готують аналогічно прикладу 1, але із врахуванням задання необхідної кількості інгредієнтів для даної композиції Готова композиція має таке співвідношення інгредієнтів на 1000дал напою

- арапія маньчжурська /коріння/, в кг - 1,5
- заманиха висока /коріння і корневища/, в кг - 1,5
- коріандр, в кг 1,0
- буркун лікарський /трава/, в кг - 1,0
- м'ята перцева /листя/, в кг - 1,0
- листя чорної смородини, в кг -1,0

- листя вишні, в кг -1,0
- кориця, в кг - 1,0
- цукор, в кг - 250,0
- копер, в кг - 500,0
- мед, в кг - 50,0
- настій горіха волоського молочно-воскової стиглості І і ІІ зливу, в дм - 1400,0
- калиновий спиртований сік, в дм³ - 500,0
- чорноплодогоробининовий спиртований сік, в дм³ - 500,0
- полуничний спиртований сік, в дм³ - 310,0
- ванілін 1 10, в дм³ - 10,0
- Водно-спиртова рідина, з розрахунку на міцність купажу 40%, в дм³ - решта

Приклад 3 Бальзам готують аналогічно прикладу 1, але із врахуванням задання необхідної кількості інгредієнтів для даної композиції Готова композиція має таке співвідношення інгредієнтів на 1000дал напою

- арапія маньчжурська /коріння/, в кг - 1,8
- заманиха висока /коріння і корневища/, в кг - 1,8
- коріандр, в кг 1,2
- буркун лікарський /трава/, в кг 1,2
- м'ята перцева /листя/, в кг 1,2
- листя чорної смородини, в кг 1,2
- листя вишні, в кг 1,2
- кориця, в кг 1,2
- цукор, в кг - 260,0
- копер, в кг - 510,0
- мед, в кг - 55,0
- настій горіха волоського молочно-воскової стиглості І і ІІ зливу, в дм³ -1450,0
- калиновий спиртований сік, в дм³ - 525,0
- чорноплодогоробининовий спиртований сік, в дм³ - 525,0
- полуничний спиртований сік, в дм³ - 320,0
- ванілін 1 10, в дм³ - 12,0
- водно-спиртова рідина, з розрахунку на міцність купажу 40%, в дм³ - решта

Виготовлений бальзам у відповідності з рецептурами, приведеними в прикладах 1, 2 і 3, подається на розлив, пакування, маркування, транспортування і зберігання за ГОСТ 4827

У всіх випадках одержаний бальзам відповідає вимогам ГОСТ 7190 і має такі органолептичні показники

- колір - темно-коричневий,
- смак - гіркуватий,
- аромат - складний, без виділення інгредієнтів